

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0408U002031

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приваліхін Сергій Миколайович

2. Pryvalikhin Sergyi Mykolayovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-04-2008

Спеціальність за освітою: 7.070403

Місце роботи здобувача: Донецький ботанічний сад НАНУ

Код за ЄДРПОУ: 05420037

Місцезнаходження: 50089, м. Кривий Ріг, вул. Маршака, 16 А

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д.26.202.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький ботанічний сад НАНУ

Код за ЄДРПОУ: 05420037

Місцезнаходження: 50089, м. Кривий Ріг, вул. Маршака, 16 А

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.35

Тема дисертації:

1. Популяційно-генетичне різноманіття ялини європейської (*Picea abies* (L.) Karst.) в Українських Карпатах
2. Population-and-genetic diversity of the Norway spruce (*Picea abies* (L.) Karst.) in the Ukrainian Carpathians

Реферат:

1. Дисертацію присвячено популяційно-генетичним дослідженням ялини європейської (*Picea abies* (L.) Karst.) в Українських Карпатах з використанням ізоферментів як молекулярно-генетичних маркерів. Вивчено генетичний контроль дев'яти ферментних систем. Основні показники генетичного поліморфізму для *P. abies* були наступними: $P_{99}=80\%$, $H_o=0,158$, $H_e=0,160$, $P_g=4,95$, $A=3,55$. Середнє значення генетичної дистанції Нея (DN) для 9 популяцій *P. abies*, з яких чотири були високогірними, становило 0,005. Це вказує на відсутність у високогір'ї самостійного виду - ялини гірської (*Picea montana* Schur). Встановлено, що 98% генетичної мінливості *P. abies* припадає на внутрішньопопуляційну і тільки ~ 2% - на її міжпопуляційну складову. У зародків насіння відтворюється алейне різноманіття материнських дерев, але присутня значна нестача гетерозигот. Одно- та мультилокусні оцінки ауткросингу вказують на високий рівень інбридингу у *P. abies* в Українських Карпатах. В диференціацію трьох споріднених таксонів: *P. abies*, *P. obovata*, *P. x fennica* істотний внесок давали лише два локуси - *Got-3* і *Gdh*. Популяція *P. x fennica* характеризувалася достовірно найбільшими значеннями основних показників генетичного поліморфізму і різним ступенем схожості за

окремими локусами з *P. abies* і *P. obovata*, що підтверджує інтрогресивний характер походження *P. x fennica*. Природно-кліматичні умови зростання впливають на формування повноцінного врожаю насіння у двох різновисотних популяціях *P. abies*. Індекс форми луски жіночих шишок як можливий феномаркер може бути використаний для вивчення внутрішньопопуляційної мінливості цього виду.

2. The thesis is devoted to population-and-genetic investigations of Norway spruce (*Picea abies* (L.) Karst.) in the Ukrainian Carpathians with the use of isoenzymes as molecular-genetic markers. Genetic control of nine isoenzymes has been studied. The basic indices of genetic polymorphism for Norway spruce were as follows: $P_{99}=80\%$, $H_o=0,158$, $H_e=0,160$, $P_g=4,95$, $A=3,55$. Mean value of Nei's genetic distance (DN) for nine *P. abies* populations, from which four are upland, was 0,005. It indicates the absence of an independent species *Picea montana* Schur in the uplands. It has been determined that 98% of genetic variation of Norway spruce fit intrapopulational variation and only about 2 % correspond to interpopulational one. The allele diversity of the parent trees is reproduced in the seed embryos, but there is evidence of major heterozygote deficiency. Mono- and multilocus estimations of outcrossing are indicative of high inbreeding level of *P. abies* in the Ukrainian Carpathians. Only two loci - Got-3 and Gdh significantly contributed to the differentiation of three related taxones: *P. abies*, *P. obovata*, *P. x fennica*. The *P. x fennica* is characterized by significantly greatest values of basic indices of genetic polymorphism and by various degrees of similarity in individual loci with *P. abies* and *P. obovata*, which confirms introgressive character of *P. x fennica* origin. The natural conditions of growth influence the formation of high-quality seed crop in populations *P. abies*, which grow at different heights. Seed productivity of the latter populations does not always depend on individual heterozygosity. The scale form index of female cones can be used as a probable phenomarker in the intrapopulational variation studies of this species.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коршиков Іван Іванович

2. Korshikov Ivan Ivanovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терновська Тамара Костянтинівна

2. Терновська Тамара Костянтинівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубровна Оксана Василівна

2. Дубровна Оксана Василівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гродзинський Дмитро Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гродзинський Дмитро Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.